

FISKETORVET

FORPROJEKT

CENTER FOR MILJØ, PLAN OG TEKNIK // JANUAR 2021

FORPROJEKT

Forprojektet her er en videreudvikling af skitseprojektet fra efteråret 2020. Det vil danne grundlag for den egentlige projektering, hvor vi kommer længere ned i detaljen i projektet og til sidst kan udbyde det som en anlægsopgave.

INDHOLD

- 2 Baggrund
- 3 Visionen
- 4 Historien
- 5 Fisketorvet i dag
- 6 Fisketorvet i fremtiden
- 7 Bunkeren
- 8 Inspiration
- 9 Forprojekt, illustrationsplan
- 10 Zoner og sammenhænge
- 11 Trappen
- 12 Pladsen
- 13 Gågaden, nord
- 14 Gågaden, syd
- 15 Anslået koterings
- 16 Belysning

Forprojektet er udarbejdet af Slagelse Kommunes Center for Miljø, Plan og Teknik - hvor Planafdelingen fungerer som projektleder.

Illustrationer: Slagelse Kommune, Arkitema
Layout: Slagelse Kommune

DE 12 TORVE

Renoveringen af Fisketorvet er første konkrete skridt i realiseringen af helhedsplanen for Slagelse Bymidte 'De 12 Torve'. Den tager over, der hvor den 'gamle' plan fra 00'erne 'Slagelse - Ny By' stoppede, nemlig ved Gl. Torv. Nu fortsætter vi - og denne gang ud fra en tanke om, at hvert torv eller plads i Slagelse skal spille sin helt egen rolle i bymidten. Fælles er, at vi i fremtiden har mere fokus på at give folk oplevelser med sig hjem - sammen med indkøbene.

De 12 Torve handler om at definere udviklingen af bymidten, så vi arbejder hen imod et fælles mål om en moderne og spændende bymidte. Her skal være noget for alle, vi skal tænke i bæredygtige løsninger, og vi skal først og fremmest understøtte detailhandel, bosætning og uddannelse med de nye tiltag.

Helhedsplanen er stadig under udarbejdelse men forventes vedtaget i 2021, så den kan indgå i den næste kommuneplan. Men allerede nu er vi så langt, at vi har en god idé om, hvor vi skal sætte ind og hvornår. Derfor er det blevet tid til at komme i arbejdstøjet og fortsætte forvandlingen af Slagelse Bymidte.

Slagelse Kommune igangsatte derfor i 2020 arbejdet med at omdanne Fisketorvet. Eller i virkeligheden omdanner vi ikke ret meget - vi bygger bare videre på alt det bedste fra dette gamle byrum, der rækker helt tilbage til den tidligste bydannelse, der netop skete her i området omkring 'Mikkelsbjerg'.

Og hvad er det så for en historie, vi tager med os? Det kan du læse mere om på næste side. Men faktum er, at Fisketorvets størrelse og placering gør det til en hyggelig lille 'lomme' på vejen rundt i bymidten. I de senere år - altså siden 70'erne - har Fisketorvet været en yndet destination for mange slagelseanere

og udenbys gæster lørdag formiddag, hvor der i sommerhalvåret traditionelt har været jazz og fadøl på Fisketorvet med kirken som en smuk kulisser.

Den stemning vil forsøge at fastholde og forhåbentlig give endnu bedre rammer på det 'nye' Fisketorvet. Vi er ikke bange for at gå så langt som til at kalde Fisketorvet for byens musiktorv - eller 'plads til musikken'. Den største ændring bliver, at vi bygger et trapeanlæg med indbygget scene og gode siddemuligheder, og så får vi ryddet op i belægning og byinventar.

Vigtigt er det også, at vi nu arbejder for at bevare bunkeren; den var i begyndelsen af projektet ellers på vej til at blive revet ned. Men en god dialog med borgerne gjorde, at Erhvervs- og Teknikudvalget besluttede at bevare bunkeren i håb om, at den kan give en ekstra dimension til oplevelserne i bymidten.

Alt det kan du læse mere om på de næste sider.

EN LANG HISTORIE

- 1000 ÅR FAKTISK

Slagelse opstod som by i området på og omkring 'Mikkelsbjerg' – der hvor Sct. Miksels Kirke står i dag. Oprindeligt var det, mener man, sammen med 'Pedersbjerg', offerhøje for Thor og Odin. Den første kirke på stedet blev bygget i 1000-tallet, i slutningen af vikingetiden, hvor man officielt begynder at tale om Slagelse som by.

Når vi nu vil bygge om på Fisketorvet, skal vi gøre det med en forståelse for stedets meget lange historie. Det kalder på en vis ydmyghed at få lov til at bygge videre på den, og vi skal forstå, at vi hverken er de første eller sidste på stedet.

Derfor er de nye indgreb relativt beskedne – sammenlignet med meget andet, der er foregået i Slagelse gennem tiden og stadig foregår rundt omkring i byen. Slagelse Kommune vil gerne udvikle, men vi vil også gerne bevare fortællingen om Fisketorvet. Og hvad er fortællingen så?

Fortællingen om Fisketorvet

I 1288 fik Slagelse sine første købstadsprivilegier. Slagelse var dermed en rigtig handelsby og borgerne var af kongen fritaget for at betale told, og handelslivet ind og ud af byen begyndte at blomstre. I 1470 blev der yderligere indført toldfrihed for fisk, der blev transporteret ind i byen – og samtidig blev det indskærpet, at 'al fisk skulle afsættes på fiskebænken for menigfolket', dvs. offentligt. Man må forestille sig, at det betød en øget interesse for at sælge fisk på markedet i Slagelse, som i mange år fandt sted på Gammel Torv. Onde tunger siger, at fiskehandlerne blev fordrevet fra herfra og i stedet fik anvist plads på det, der så blev til Fisketorvet – måske fordi deres varer lugtede.

På det tidspunkt var Fisketorvet meget mindre. Kirkegården var afgrænset af en kirkegårdsmur, der var placeret tværs hen over Fisketorvet i samme position, hvor den lille vandfontæne, Fisker, står i dag. Men i 1830'erne var kirkegården fyldt op, og man besluttede at udvide med den nuværende Sct. Miksels Kirkegård 'uden for byen' i den nuværende placering mellem Ingemannsvej og Sorøvej. Den sidste begravelse fandt sted i 1856, og herefter kunne kirkemuren fjernes, og Fisketorvet blev dobbelt så stort.

Latinskolen

Mange forbinder Slagelse Latinskole med den lille kirkelade på Rosengade. Men inden da, i perioden fra 1550'erne til 1616 lå 'Schola Slaglosiana' faktisk på Fisketorvets sydside, omtrent hvor Upper Hill ligger i dag. Siden, i 1822, blev skolen solgt til bagermester Høyer, der i 1869 opførte et nyt hus på stedet. Der var bagerforretning og konditori på hjørnet helt frem til 1970'erne.

Guldskatten

På den anden side af gaden, på hjørnet af Skovsøgade og Gammel Torv, fandt et par arbejdsmænd under bygning af ejendommen den største middelalderlige skat, der er fundet i Danmark – nemlig 'Guldskatten fra Slagelse', der bestod af 186 guldmønter, 269 sølv mønter, adskillige guldringe, smykker og 4 sølvbarer. Skatten er formodentlig fra 1376, hvor Slagelse var vært for

et danehof, hvor Dronning Margrethe den Førstes søn Oluf, på 6 år, blev valgt til konge af Danmark. Ejeren af ejendommen, Købmand Peter Thomsen, modtog en danefægdødtgørelse på 2.241 kr., hvilket svarer til mere end 30 måneders løn for en faglært i slutningen af 1800-tallet. Hvem ved... måske finder vi mere guld, når vi skal grave på Fisketorvet.

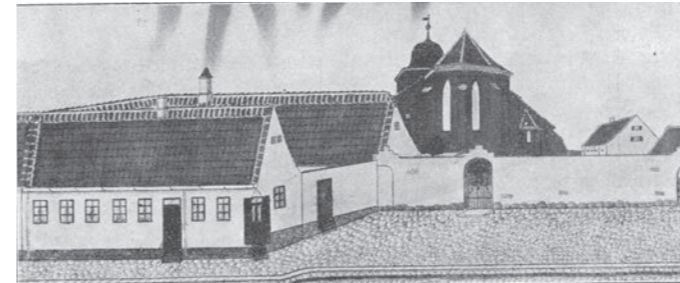
Bunkerer – ikke rettidig omhu

Bunkerer – eller beskyttelsesrummet – har reelt aldrig været i brug. Det er nok godt det samme, for de to cirkulære kamre (hver med en diameter på 6,5 m) ville ikke være et rart sted at opholde sig i ret lang tid. De er resultatet af en beslutning fra juli 1944, hvor byrådet befalede, at der skulle opføres 60 offentlige tilflugtsrum. Den lokale murermester Ehlers fik travlt, og beskyttelsesrummet på Fisketorvet blev da også først færdig i april 1945 (!). Også dengang tog ting tid i Slagelse. Bunkerer fik lov at gro til, og de senere år har anlægget egentlig ligget så skjult, at mange i dag ikke tænker på, at det er der. Men det fylder alligevel godt op, og med en beslutning i Beredskabskommissionen i juni 2020, blev der åbnet for muligheden for at fjerne det 75 år gamle bunkeranlæg. Siden da - efter nogle høringssvar og en nærmere undersøgelse af bunkerens tilstand - har Slagelse Kommune dog besluttet, at vi skal forsøge at bevare bunkerer. Og hvis den skal bevares, så skal det også give mening. Så vi arbejder for, at den, ud over at blive bevaret som et stykke kulturarv, også skal kunne tilføre nye oplevelser til Fisketorvet!

Bilerne tog magten

I takt med at trafikken øgedes i Slagelse, fik det (igen) lille Fisketorvet en mere beskedne rolle og blev nok mest brugt som parkeringsplads for de omkringliggende forretninger. Indtil 1965, hvor motorvejen omkring byen blev indviet, kørte al biltrafik ad hovedvej A1 lige ind gennem bymidten. Faktisk var stykket mellem Fisketorvet og Gammel Torv det smalleste sted på hele strækningen fra Stockholm til Lissabon. Heldigvis tog motorvejen godt fra, og selv om der kom stadig flere biler i byen, var det ikke længere nødvendigt at opretholde landevejen gennem centrum. I 70'erne var det blevet moderne at kræve 'bilerne ud af byen', og sådan blev det også i Slagelse, hvor gågaden blev indviet i 1976.

Samtidig blev Fisketorvet omdannet til omtrent det, vi har i dag. Beværtningen 'Kælderen' introducerede lørdagsjazz, og fisk var forvandlet til fadøl. Fisketorvet fik nyt liv, og det har det haft næsten uafbrudt siden. Den slags oplevelser, et par timer i godt selskab, musikken, hyggen, er vigtige for byens image. Det holder vi godt fast i – og det nye Fisketorvet skal bygge videre på alt det gode, vi har haft tidligere, og vi har i dag. Vi bruger fortiden til at forme fremtiden og tror på, at den bliver endnu bedre!

CA 1850

CA 1900

CA 1930

1970

1976

FISKETORVET I DAG

- IKKE HELT OPTIMALT

Fornyelsen af Fisketorvet bygges ovenpå de erfaringer, vi har med dette særlige sted i byen - både de positive og de negative:

Lang historie

Beskyttelsesrum giver en ekstra dimension til fortællingen

Lille torv med intim stemning

God akustik (på grund af torvets størrelse og afgrænsning)

Kirken danner flot baggrund

Terrænspring op til kirken

Torvet udgør en fredelig 'lomme'

Begrænset trafik

Tradition for hyggelige arrangementer

Udeserveringsmulighed

Godt solindfald en stor del af dagen

Fisken udgør en lille attraktion på stedet

Kirken ligger delvist skjult bag bevoksning

Belægningen er slidt og har mange lunger

Kørsel og parkering sker efter forgodtbefindende

Pladsen skråner - kan give mindre komfort

Træerne har dårlige vækstbetingelser og nogle er fjernet gennem tiden

Kun få siddepladser - og de vender ikke optimalt ift. sol

Vanskelig adgang til bunkeren

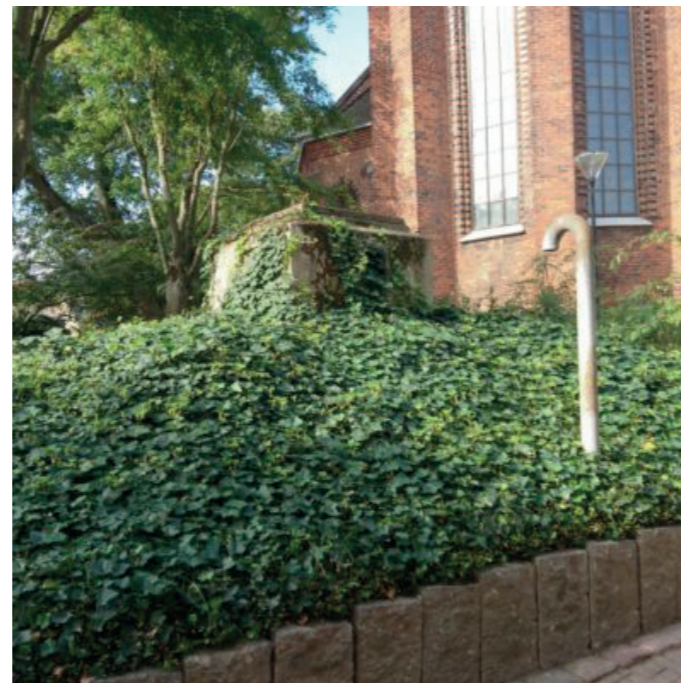

FOTO: EVAN HEMNINGSEN

FISKETORVET I FREMTIDEN

- PLADS TIL MUSIKKEN

Fisketorvet skal først og fremmest være MUSIKTORVET i Slagelse bymidte. Det er her, man har en særlig mulighed for at opleve byens og kommunens rige musik- og kulturliv udfolde sig.

BYENS HYGGELIGE SCENE

Fisketorvet vil i fremtiden, relativt stilfærdigt, skabe rammen for både optrædende og publikum - med Sct. Mikkel Kirke som det flotteste bagtæppe. Det skal ikke på nogen måde flytte fokus fra de store arrangementer, der i dag foregår på Nytorv (og i fremtiden måske på Rådhuspladsen). Dem er der slet ikke plads til på Fisketorvet. Fisketorvet skal derimod tilbyde sig som et supplement, når både publikum og de optrædende kan have svært ved at udfylde de større rammer på Nytorv og andre steder i byen. Samtidig skal Fisketorvet fortsat udnytte muligheden for udeservering - sammen med musikoplevelser.

TRAPPEN SOM SPILLESTED

Det primære element er det store trappeanlæg, der erstatter bevoksningen over bunkeren. Her danner en række podier scene for både små og større bands, kor og ensembler. Samtidig integreres strømuttag samt mulighed for (delvis og midlertidig) overdækning af scenen. Hvis det er teknisk muligt, etableres en særlig scenebelysning, der monteres på de øvrige belysningsmaster på Fisketorvet.

TRAPPEN SOM SIDDEPLADS

Størstedelen af tiden fungerer trappen mest af alt som siddeplads. Derfor skal man kunne komme op og ned, og det skal være muligt at placere sig sammen med andre eller mere alene. Ud over de almindelige trin, vil en del af trappen være med dobbelthøje trin, altså ca. 35 cm, der visse steder forhøjes med et sæde i træ. Dermed opnås en rimelig siddekomfort. Når man sidder på trappen vil man - lidt tilbagetrukket - kunne betragte bylivet nedenfor.

TRAPPEN SOM... TRAPPE

I forhold til bevægelsen mellem Rosengade/kirkebakken og torvet/gågaden har den nye trappe kun begrænset betydning. Man kan vælge at gå op over den for oplevelsens skyld, men ellers vil det i forhold til ganglinier være mere naturligt at bruge de to nuværende forbindelser, der bevares (rampen mod nord og trappen mod syd). Selve trappen får flere 'løb' - ud over selvfølgelig at rumme muligheden for at gå på tværs. Mod syd samles næsten alle trin i et helt almindeligt ligeløb med god gangkomfort. På vestsiden, mod kirken, etableres trin, der inviterer til at tage trappen i brug - også 'bagfra'.

PLADSEN

Foran trappen udgør en flade på ca. 16 m x 16 m (ca. 256 m²) selve torvearealet. Det afgrænses af køresporet mod øst og af de to gangforbindelser langs byrummets nordlige og sydlige facader. Det anlægges om muligt med en mindre hældning end i

dag. Pladsen anlægges i en rødlig teglstensbelægning, der refererer til kirken. Det spænder ud som et slags tæppe helt over til facaderne mod syd. Køresporet anlægges tilsvarende i teglsten, der alene i sit farvevalg og eventuelt et andet forbandt markerer køresporets afgrænsning.

PLADSEN SOM PUBLIKUMSOMRÅDE

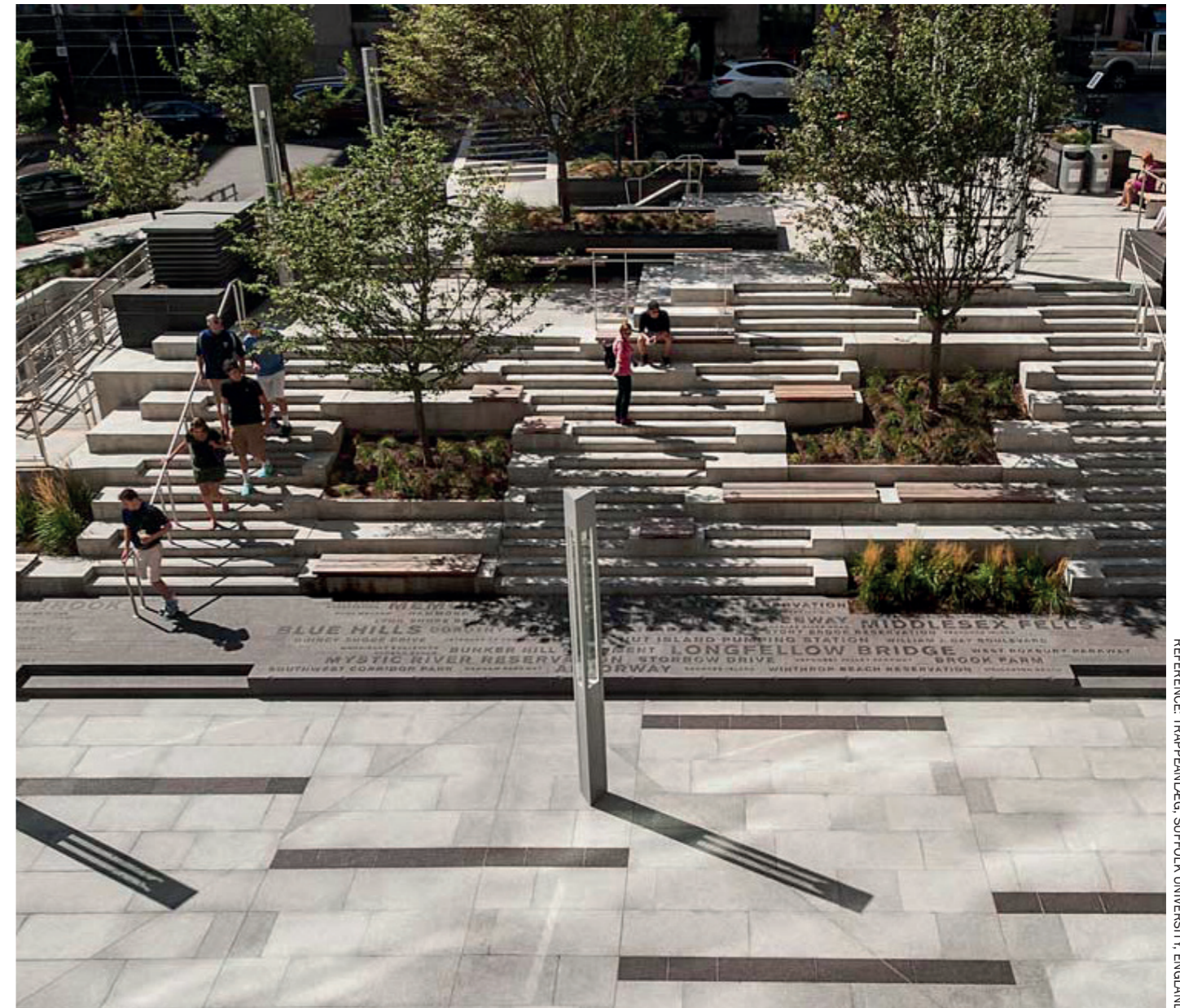
I forhold til Fisketorvets rolle som byens lille scene, vil pladsen foran trappen udgøre et lille publikumsområde, hvor der kan skabes caféstemning som i dag med plads til cirka 120-140 gæster ved borde under parasoller. Hvis der ikke opstilles borde, rummer pladsen cirka 250-300 siddende publikummer på stolerækker eller 450-500 stående koncertgæster. Det er en passende volumen i forhold til forventningen om, at større musikarrangementer finder sted på mobilscener andre steder i byen, som i dag på Nytorv og i Anlægget.

PLADSEN SOM UDENDØRS CAFÉ

Fisketorvet har i en del år været synonym med fadøl, parasoller og jazzmusik - som det ses på billedet på forrige side. Den stemning skal fortsat kunne rummes, selv om torvet renoveres. Dermed skal pladsen altså fortsat kunne fungere til udeservering. Projektet indeholder derfor dels etablering af en plint, der forberedes med strøm og derved kan bruges som bar, og dels et antal beslag til montering af større parasoller. Det er væsentligt, at disse elementer designes, så torvet også fremstår pænt og ryddet, også når der ikke er servering. Det er desuden vigtigt at lægge op til en fælles forståelse af, at pladsen er for alle - altså hvis der etableres flere spisesteder, barer el.ign. omkring Fisketorvet, så skal udeserveringsarealet kunne fordeles imellem dem.

PLADSEN SOM TORV

Traditionelt har Fisketorvet jo været brugt som torv - altså til handel. Det skal den også kunne i fremtiden, f.eks. som supplement til Nytorv. Og til jul kan man også forestille sig et flot sceneri med kirken som baggrund. For at sikre en fleksibel anvendelse, skal der etableres udtag for både strøm og vand nede på selve pladsen.

REFERENCE: TRAPPEANLÆG, SUFFOLK UNIVERSITY, ENGLAND

BUNKEREN

- EN EKSTRA DIMENSION

Byrådet har besluttet at bevare bunkeren under Fisketorvet. Det giver en ekstra dimension til brugen af byrummet.

BUNKEREN BEVARES

På Fisketorvet, i det grønne anlæg tættest på kirken, ligger en bunker - så god som ny! I hvert fald har de to cirkulære (Ø 6,5m), kuppelformede beskyttelsesrum aldrig været i brug, som beskrevet på side 4. Og betonen ser ud til at være i rimelig stand.

Det første skitseprojekt foreslog bunkeranlægget fjernet. En del borgere benyttede offentlighedsfasen til at foreslå, at bunkeren måske skulle bevares i stedet for. På den baggrund traf Erhvervs- og Teknikudvalget en beslutning om, at ombygningen af Fisketorvet skal forsøge at respektere borgernes forslag. Det er den beslutning, der ligger til grund for dette reviderede projektforslag.

FORSIGTIG OMBYGNING

Bunkeren er som sådan ikke fredet, og kan derfor godt bygges om. Men den er dog et stykke kulturarv, som vi gerne vil værne om. Samtidig er det væsentligt at forholde sig til bunkerens statik og konstruktion; det er vanskeligt at ombygge den væsentligt, eller det vil være ekstremt dyrt. Som en del af projektet undersøges, om der kan opnås fondstilsbud til bevarelsen af bunkeren, f.eks. via Realdania.

Omvendt skal projektet sikre, at bunkeren vil kunne få en fremtidig anvendelse - uden at der i øvrigt er taget stilling til det på nuværende tidspunkt. I forhold til bunkeren har anlægsprojektet følgende mål:

- Lettere adgang
- Hensyntagen til gangbesværede i muligt omfang
- Nye elektriske installationer
- Ny basisbelysning i form af LED-belysning
- Nye udluftningsskakte
- Sikring mod fugtindtrængen
- Sikring af konstruktionen ved nye indgreb

NY ADGANG

Den nuværende trappe nedlægges. Den er vanskelig at forcere, og den er placeret uhensigtsmæssigt i forhold til den nye sidetrappe og scene. Til gengæld etableres to nye adgange: En trampe med lave trin som den primære adgang direkte fra pladsen til den nordlige kuppel, og en relativ stejl trappe op fra den sydlige kuppel. Sidstnævnte vil på grund af pladsmangel ikke kunne give optimal gangkomfort og skal primært betragtes som nødudgang. Umiddelbart vurderes, at trampen - 'hovedindgangen' - vil kunne overholde normen i forhold til brug for kørestole. Men egentlig handicapadgang vil være vanskelig at opnå, da der er meget høje kanter ('dørtrin') inde i bunkeren, formodent-

lig for at hindre vandindtrængen. Der skal således skæres hul i de to kupler, og konstruktionen skal sikres med understøtning. Der isættes nye døre, der foreslås udført i corténstål og med reference til udformningen af de oprindelige døre i anlægget. Det skønnes at være nødvendigt at kunne aflåse beskyttelsesrummene, hvorfor der skal etableres et låsesystem i de to nye yderdøre - gerne med mulighed for kodebetjening eller fjernbetjent styring.

Den nuværende nedgang fjernes og længden på den nuværende gang reduceres. Gangen vil fremover få en funktion som teknikrum (f.eks. for belysning, vand og strøm på trappeanlægget) og evt. depot. Der monteres en aflåselig dør i stål, evt. med mulighed for at kigge ind og se resterne af den oprindelige gang.

BELYSNING

Der etableres to typer belysning - indvendig og udvendig. Den indvendige foreslås at bestå af LED-strips med mulighed for valg af farve og styrke. Den etableres dels som effektbelysning i et bånd omkring de to nye udluftningskanaler/skorstene der etableres og dels som orienteringsbelysning i et bånd i bunden af de to kulper og langs bunden af mellemgangen. I teknikrummet etableres en separat arbejdsbelysning.

Den udvendige belysning består dels af en effektbelysning, der integreres i de to nye udluftningsrør og dels af en diskret belysning, der markerer de to indgange til bunkeren. Den udvendige belysning består af blå LED, der tydeligt skal bidrage med identitet til bunkeren - men samtidig underlægge sig kirkens belysning i baggrunden. Ud over effektbelysningen bør der etableres en sensorstyret orienteringsbelysning over de to døre, så man ikke kan gemme sig i mørke i trappeskakterne - og selvfølgelig bedre kan se at åbne dørene.

ANVENDELSE

Der tages ikke på nuværende tidspunkt stilling til anvendelsen af de to beskyttelsesrum. Der lægges i stedet op til, at de kan få en fleksibel funktionalitet. Det er oplagt at bruge dem til opmagasinering af materiel, der anvendes på torvet, men ellers kan man forestille sig rummene brugt til f.eks. udstillinger, lyd- og billedkunst, fortællinger eller små koncerter. Ideelt vil det være, hvis der kan skabes en model for, at de kan lånes af foreninger og andre med idéer til varierende brug af de to rum.

INFORMATION

Bunkerens historie formidles på to enslydende skilte, der placeres hhv. ved den sydlige kuppel og på den væg, der udgør trappeanlæggets nordlige afgrænsning.

FOTOS AF MUSEUM VESTSJÆLLANDS FOTOREGISTRERING AF BUNKERANLÆGGET

INSPIRATION

- EN SLAGS MOODBOARD

Herunder er eksempler på nogle af de elementer og materialer, der forventes indarbejdet i det endelige projekt.

PERFORERET CORTENSTÅLVÆG

VANDTRAPPE

RØD TEGLEBELÆGNING (GRENÅ)

SKÅRET CHAUSSÉSTEN, GRANIT

KLØVET CHAUSSÉSTEN, GRANIT

BÆNK, DER KLATRETS OP OVER TRAPPE

PLAUSEN OPSYES AF HØJE MASTER M. FLERE SPOTS

GADELAMPE: DL20 (SOM PÅ NYTORV)

BETONPLINT M. TRÆSÆDE

ILLUSTRATIONSPLAN

1:250

FORPROJEKT

ET ENKELT HOVEDGREB

Det nye Fisketorvet adskiller sig i den store skala ikke meget fra det nuværende. Det meste bliver, hvor det er i dag: Gågadeforløbet med det indbyggede kørespor, pladsen med mulighed for udeservering, rampen mod nord op til kirken, og mod syd en lille trappe. Fisken bevarer vi selvfølgelig også - og som tidligere beskrevet får de to beskyttelsesrum som udgangspunkt også lov at blive. Den største forandring sker ved, at det tilgroede område over bunkeren omdannes til en trappe, der også indeholder scene, siddemuligheder og beplantning.

NYE ELEMENTER

Sammen med trappen introduceres en række nye elementer på Fisketorvet: En corténstålvæg, der danner ryg for en lang bænkerekke mod nord, siddemulighed i grupper øverst på den lille pladsdannelse nærmest kirken, nye adgange til de to beskyttelsesrum, ny belysning, nye træer og anden beplantning, en række plinte mod syd (hvoraf den ene har ståhøjde og evt. kan bruges som bar for udeservering), samt ny skiltning. Desuden forventes al belægning udskiftet.

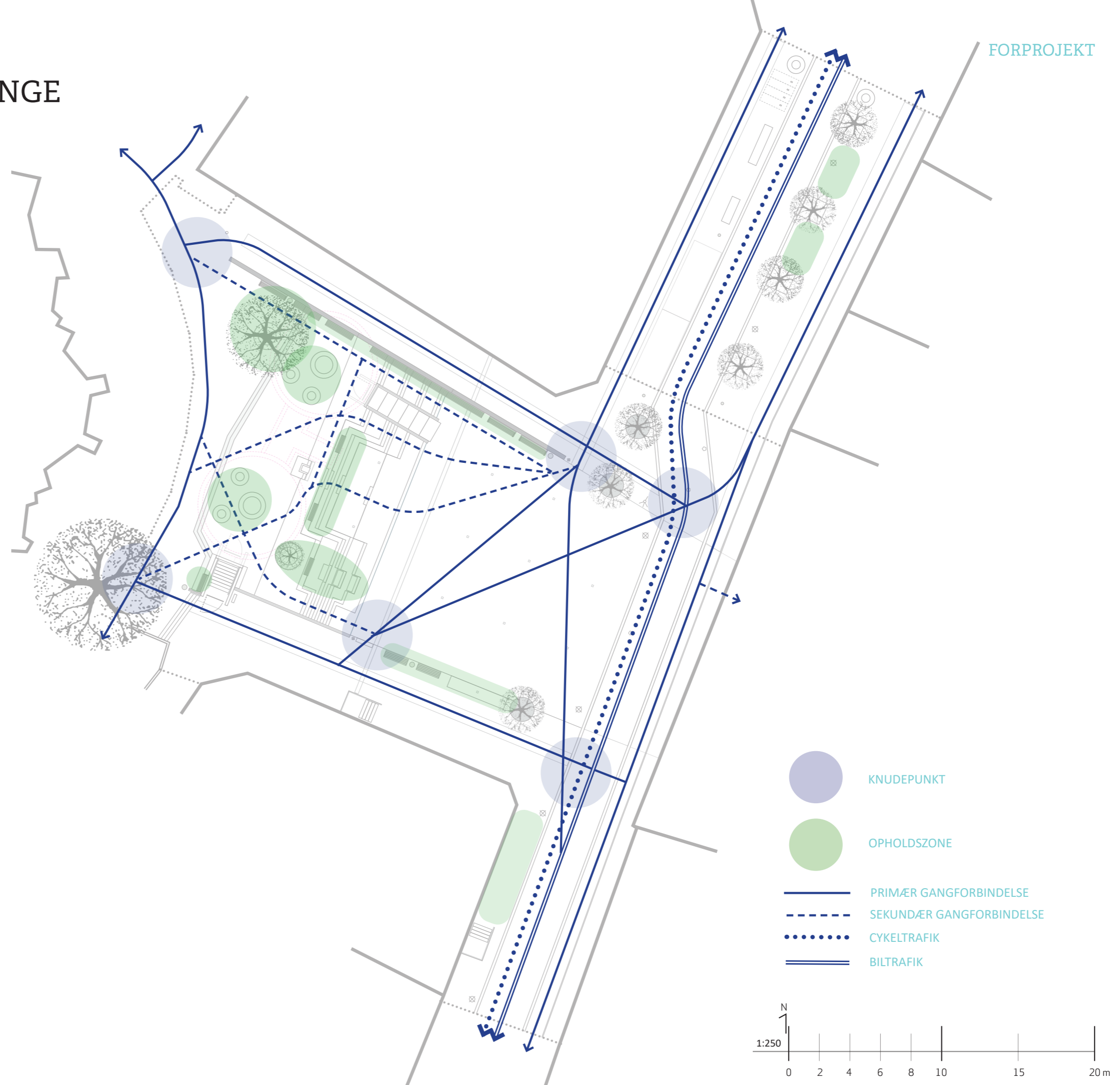
PROJEKTAFGRÆNSNING

Projektområdet afgrænses mod syd ved overgangen til Gl. Torv. Mod nord sker afgrænsningen på hjørnet ved bankens hovedindgang på Nytorv - dog kan det blive relevant at indskrænke projektet, så det i stedet afsluttes efter indgangen til ejendoms-mægleren (vist på illustrationsplanen til højre).

ZONER OG SAMMENHÆNGE

1:250

FORPROJEKT

ZONER

Illustrationen udpeger en række særlige zoner, på det nye Fisketorvet. Dels - med lilla - de særlige knudepunkter, der opstår, når veje/ganglinjer krydses eller ændrer retning og dels - med grønt - de væsentligste opholdszoner. Det er vigtigt for brugen af pladsen, at opholdszonerne kan opfattes og anvendes individuelt, så man kan placere sig i mindre grupper - og det er væsentligt, at nogle af disse grupper er placeret med et godt mikroklima for øje: læ og sol.

SAMMENHÆNGE

Linjerne viser de primære og sekundære gang- og kørelinjer inden for projektområdet. De afslører, hvor der vil ske krydsninger, der skal tages højde for. Bortset fra selve trappeanlægget og den lille trappe op imod kirken (syd for pladsen) er ganglinjerne niveaufri. Det betyder, at gangbesværede og rollator- og kørestolsbrugere kan komme både gennem området, ad rampen omkring pladsen og op til kirken (og videre ned til Rosen-gade) og ind på selve pladsen uden at opleve niveauforskelle.

TRAPPEN

1:100

TRAPPEN

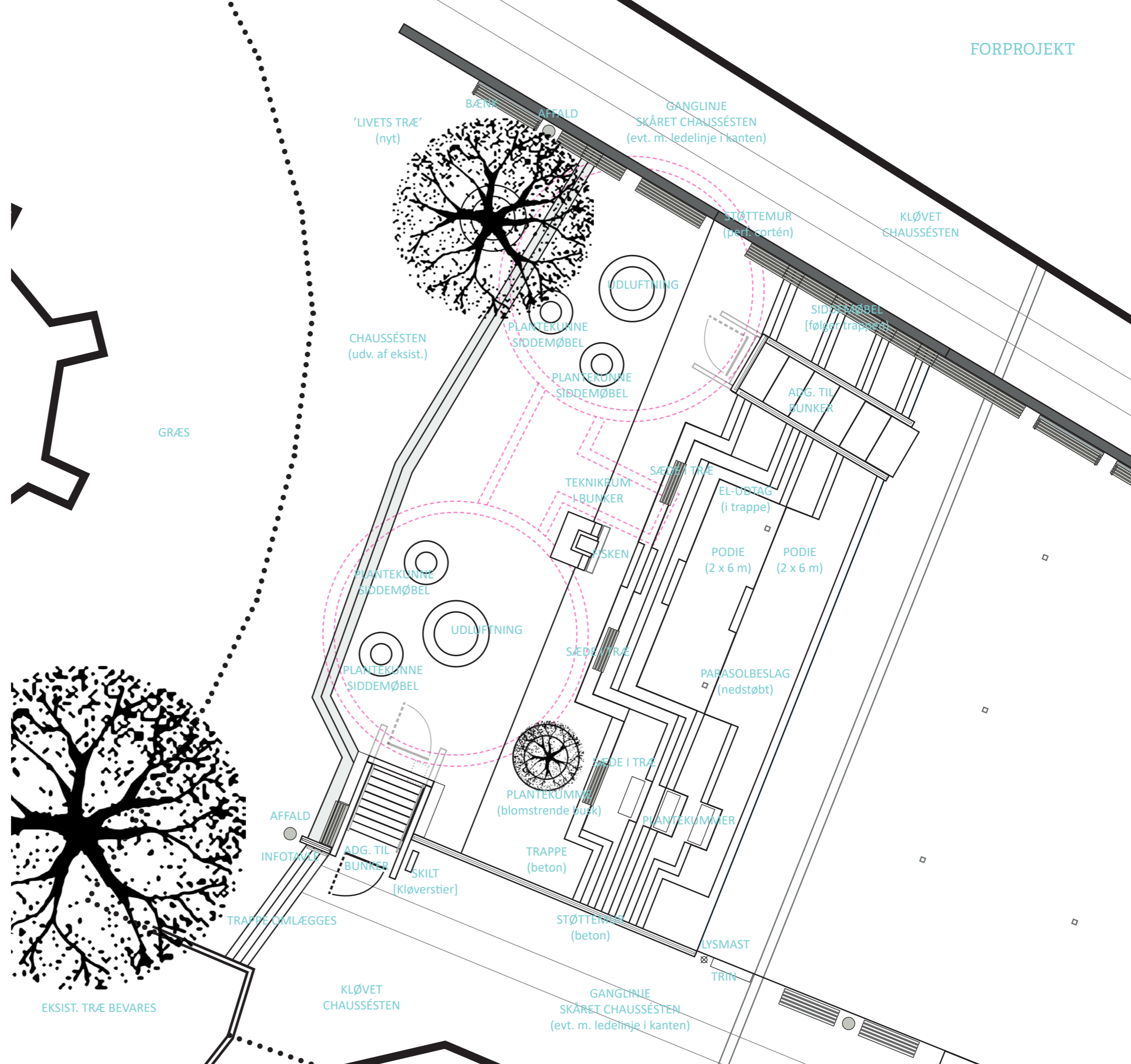
Trappen er et nyt identitetsskabende element. Det skal ses som et stort flerfunktionelt bymøbel - en installation i beton. Den består af 13-14 stigninger (afv. detailopmåling), der foreslås lavet, så stigningen er højere på de nederste trin, men bliver lavere, jo højere du kommer. Det giver en visuel fornemmelse af, at trappen er højere, end den er - og den giver oplevelsen af blive lettere at gå på, desto længere du er nået. Mod nord er trappen lavet i et rytmisk løb, der harmonerer med siddemøblet, der bevæger sig ned over trappen i samme rytme. Mod syd er flest mulige trin samlet til et mere traditionelt og behageligt trappeløb - i øvrigt med håndliste i siden. Det er typisk her, de let gangbesværede vil gå op. Midt for trappen er også integreret et løb med enkelthøje trin. Resten af trappen består af en kombination af enkelt- og dobbelthøje trin. De dobbelthøje stigninger, gives typisk også en dybere trappegrund (trin), så de er gode at sidde på. Centralt, øverst placeres den nuværende fiskefontæne - forventeligt til dels i et spejl bassin, hvor vandet løber ud over trinene og derved skaber en rislende lydkulisse i byrummet.

SCENEN

Trappen er en scene i sig selv med et udlæg af trin og podier, der gør det egnet til mange typer optrædende, lige fra solister til større kor og ensembler. 'Hovedscenen' består af to trin, der udgør to podier på hver 2 x 6 m - et sceneareal på 4 x 6 m, hvilket er passende til de fleste mindre arrangementer. Podiet vil således være hævet ca. 36 cm hhv. 54 cm over selve pladsen, hvilket er passende ift. mindre musikarrangementer. På siden af podierne er plads til placering af højttalere og lysudstyr. I trinnet på siden af trappen mod nord (relativt tæt på teknikrummet), indbygges et strømuttag med tilstrækkelig strømstyrke. Desuden nedstøbes to parasolbeslag i podiet, så man kan lave en simpel overdækning af scenearealet.

SIDDEMULIGHEDER

Trappen med dobbelthøje trin giver rig mulighed for at sætte sig og nyde solen og bylivet. For at skabe en smule mere komfort monteres sæder af træ udvalgte steder. Dertil kommer selvfølgelig det lange siddemøbel langs den nordlige støttemur; den forventes lavet af samme slags træ - nogle steder uden ryglæn (giver bedre mulighed for at ligge ned), andre steder mere traditionelt med ryglæn og armlæn. Her vender siddepladserne ansigtet mod sydvest og er dermed særlig solrig, og med støttemuren i ryggen har man desuden en fornemmelse af læ. Udluftningskanalerne øverst udføres i corténstål, hvor der tænkes integreret en siddemulighed. Motivet gentages ved plantekummerne i samme område, hvorved der opnås nogle små siddegrupper egnet til samtale.

PLADSEN

1:100

PLADSEN

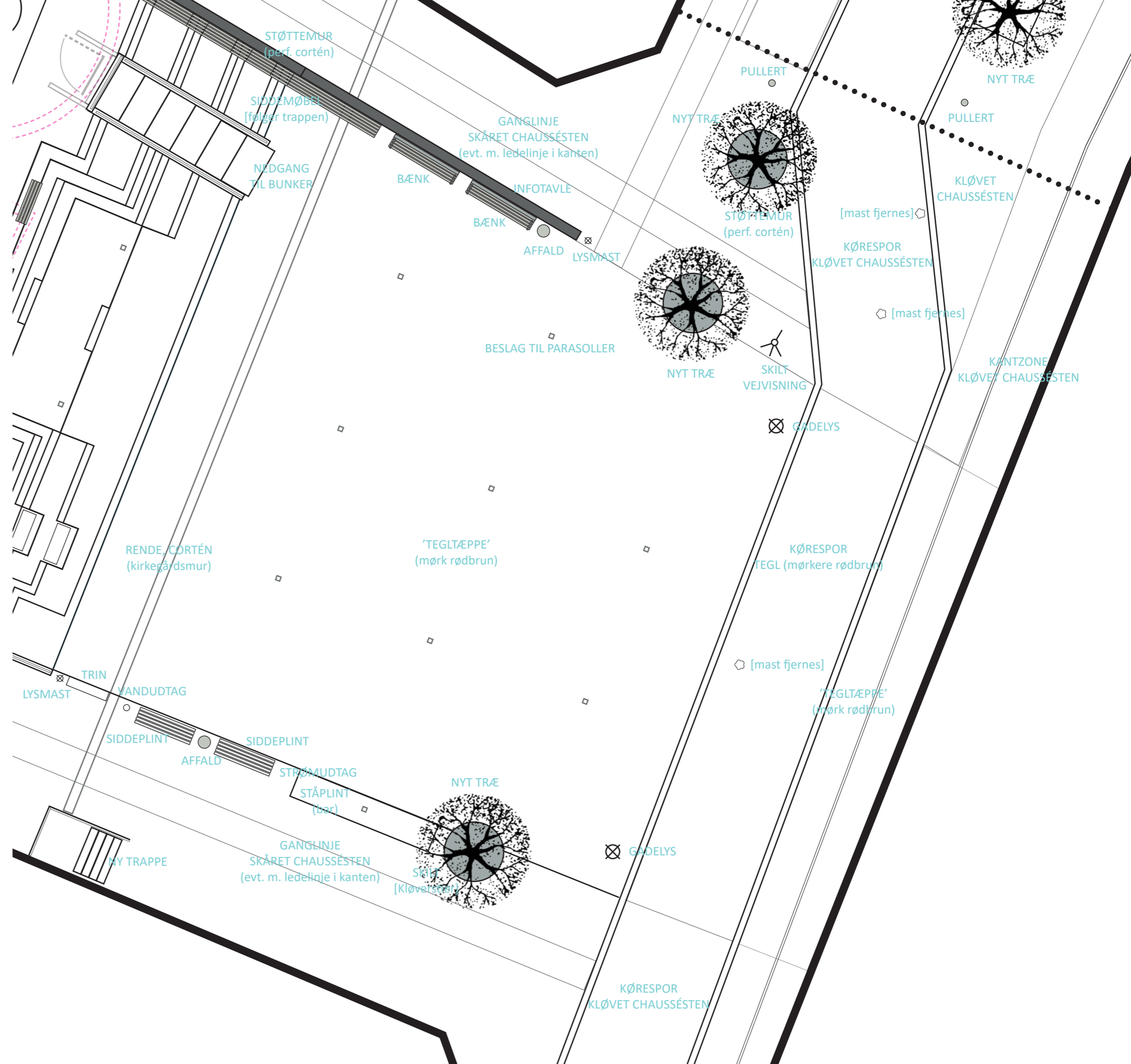
Selve pladsen karakteriseres ved en stor, rød flade udlagt i mørkerøde teglsten med reference til kirken. Fladen går i princippet helt over til facaderne mod øst, kun afbrudt af nogle tværgående bånd i hhv. granit og corténstål. Dog anlægges kantzonen mod facaderne i chaussésten for let at kunne optage facadernes forskydninger. For at styrke fornemmelsen af, at man går og eventuelt kører 'hen over' pladsen, udlægges køresporet i den samme teglsten - men mørkere for at skabe opmærksomhed i overgangen mellem i princippet vej og plads. Pladsen skråner i dag en del op imod det grønne område, hvor trappen skal være i fremtiden. For at skabe en større højde på trappen, undersøges muligheden for at gøre selve pladsen mere vandret. Det vil også skabe mere komfort, når man sidder ved borde, der er mere vandrette end i dag. For at skabe en forbindelse tilbage i historien markeres den oprindelige placering af kirkegårdsmuren med en rende med corténstålfærdækning/rist. Der monteres desuden 8 parasolbeslag, så det er muligt at overdække stort set hele pladsen.

STØTTEMUR

Mod nord etableres en støttemur - en væg, der skal optage højdeforskellen mellem trappen/pladsen og rampen på den anden side. Væggen tænkes udført i corténstål og skal detailprojekteres, før dens endelige udformning lægges fast. Men målet er, at arbejde med en vis perforering af væggen - helst med et relevant motiv (f.eks. huller, der symboliserer møntfundet eller fisk, et vikingerelateret motiv eller måske udstanset tekst). Hullerne belyses indefra og danner et diskret mønster, også når det er mørkt. Det overvejes under detailprojekteringen, om støttemuren skal begrønnes, enten ovenpå eller på den sydvendte side.

PLINTE

Syd for pladsen laves et bånd, der består af en kant, der optager niveauforskellen og her placeres en høj lysmast (cortén) med flere spots, dernæst et vandudtag og to siddeplinte i beton med træsæde samt en affaldsspand (cortén). Dernæst etableres en ståplint - altså en plint med ståhøjde. Den skal kunne bruges til f.eks. at stå og arbejde ved og som bar, når der er udeservering på pladsen. Der indbygges et aflåseligt skab på bagsiden, der kan bruges ifm. udeservering, og der monteres strømuhtag udvendigt og indvendigt i plinten. Der skal tages stilling til overfladen, der f.eks. kan være en zinkplade. Længst mod øst erstattes det nuværende træ af et nyt med bedre vækstforhold.

GÅGADEN, NORD

1:100

PROJEKTOMRÅDET

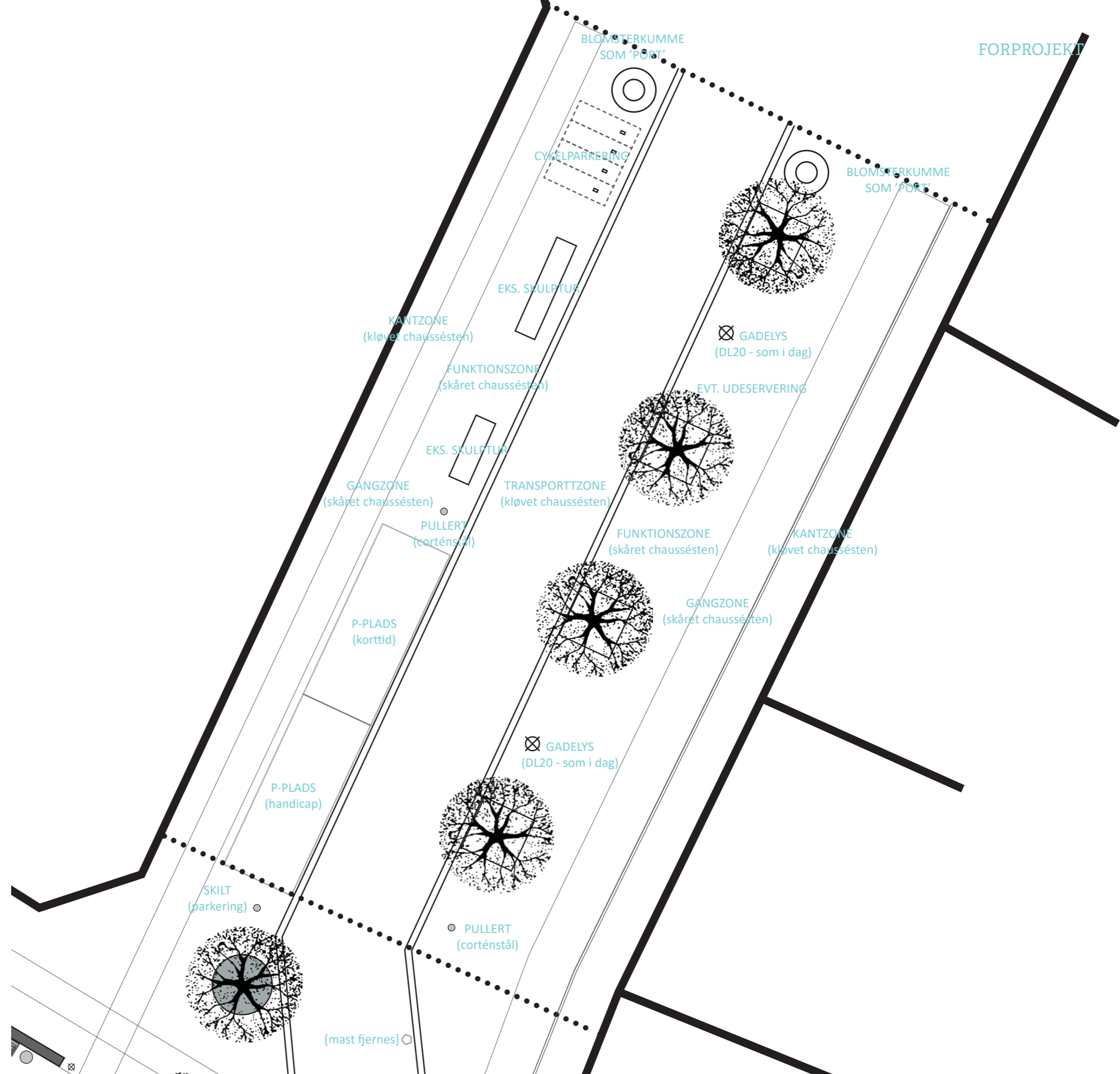
Gaden består af to forløb, nemlig fra Gl. Torv til Fisketorvet og fra Fisketorvet til Nytorv. Her vises den nordlige strækning til Nytorv. Denne strækning betragtes som sit eget delprojektområde og vil eventuelt blive udskudt, til Nytorv skal ombygges om nogle år for at sikre den bedst mulige, fysiske og tekniske sammenhæng mellem de to områder. På nuværende tidspunkt beskrives dette delprojekt som vist til højre.

GÅGADEN

Udgangspunktet for begge gadeforløb er, at de anlægges med reference til hhv. Nygade og Rosengade, der er blevet omlagt i de senere år. Det vil sige med en markering af kørespor, en udbredt brug af chaussésten suppleret med mere fodgængervenlige bånd. På den måde opnås en rimelig sammenhængende oplevelse, når man færdes rundt i bymidten, hvor gadeforløb har omtrent samme udtryk og adskiller sig fra torve og pladser, der har hver deres forskellige udtryk. For det aktuelle forløbs vedkommende anlægges det med omtrent samme profil som i dag. Dels er det billigere ift. flytning af installationer under jorden og dels giver det mening, fordi man bevarer det brede forareal mellem de østlige facader og selve køresporet - her er der mulighed for udeservering og vareudstilling lige som i dag. Samtidig er det også her, solindfaldet er bedst. I projektet vil køresporet dog få et mere markeret knæk (ved den nordlige overgang til selve Fisketorvet) - en forsætning, der bidrager til, at man sænker hastigheden, hvis man kører i bil gennem området.

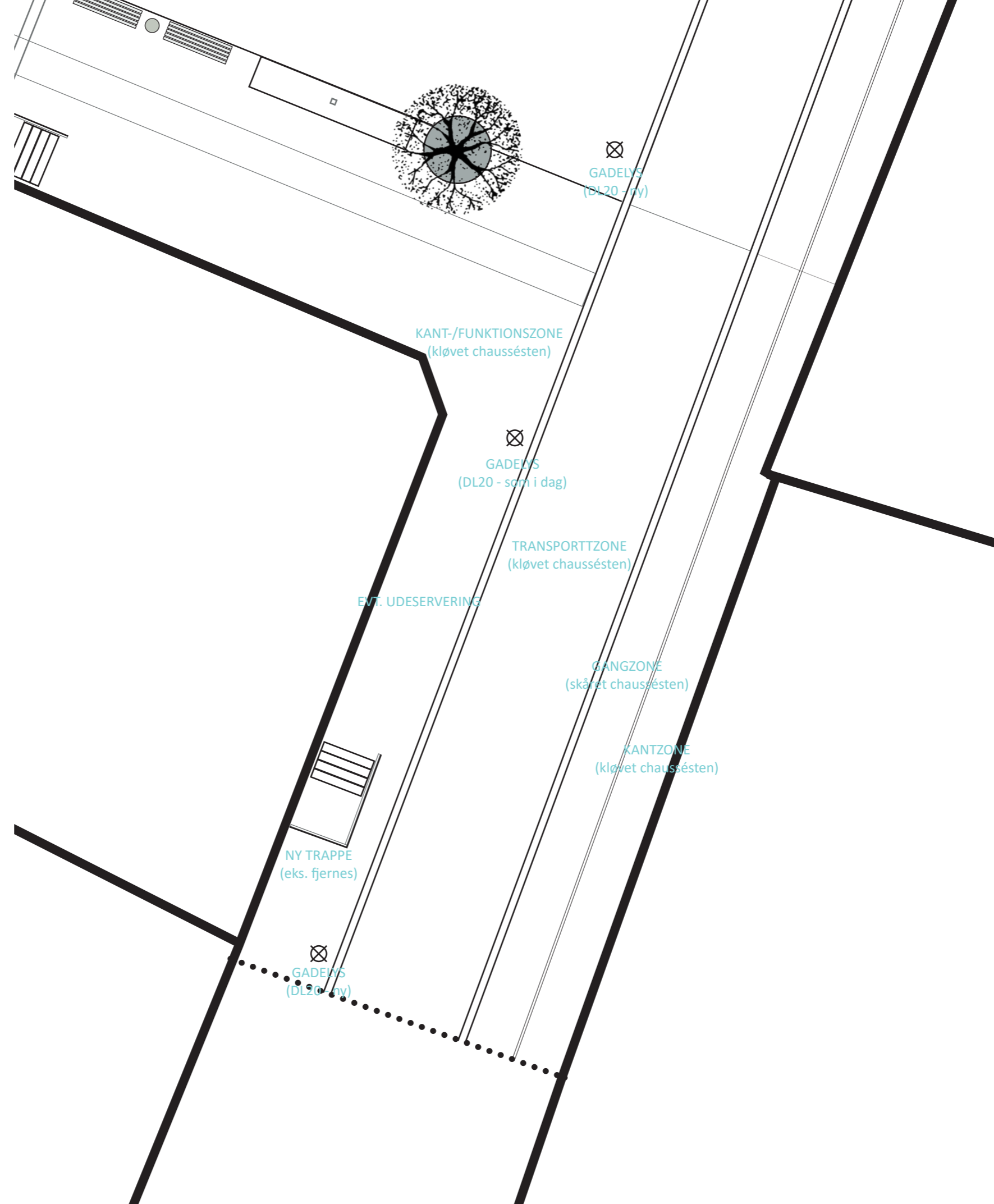
PROFILET

Tættest på bygningerne udlægges en KANTZONE i form af et chausséstensbånd i varierende bredde, afhængig af facadernes bevægelser, trappetrin etc. De vil typisk anlægges med en bredde på 0,6 til 1,2 m. Det er her, der fortrinsvist kan opstilles klapskilte og vareudstilling. Indvendigt på det anlægges en GANGZONE, et 'fortov', i skåret granit (eller en betonsten, hvis det er økonomisk nødvendigt). Her er bredden min. 0,9 m men hvor det er muligt 1,3 m. Med en bredde på 0,9 m er det muligt at færdes, selv om man har hjul under, hvad enten der er tale om barnevogne, rollatorer eller kørestole. I kanten af dette spor udlægges taktillinje, forventeligt som en corténstål. Herefter kommer en FUNKTIONSZONE, der mod vest indeholder cykelparkering, skulpturer og to korttids/handicapparkeringspladser. Mod øst står en træække og de nuværende DL20 gadelamper - samt, som nævnt, mulighed for udeservering og supplerende vareudstilling, hvor det ikke er til gene. Funktionszonerne anlægges i en kløvet chaussésten. Endelig er der selve TRANSPORTZONEN, altså kørespor og 'gågade', der ligeledes anlægges i en kløvet chaussésten - afgrænset af vandrender i siderne, enten i corténstål eller granit.

GÅGADEN, SYD

1:100

PROJEKTOMRÅDET

Den sydlige del af gadeforløbet strækker sig som nævnt fra Gl. Torv til Fisketorvet. Denne strækning kobler dermed de to torve sammen og bør ikke udelades men indgå i et samlet anlægsprojekt.

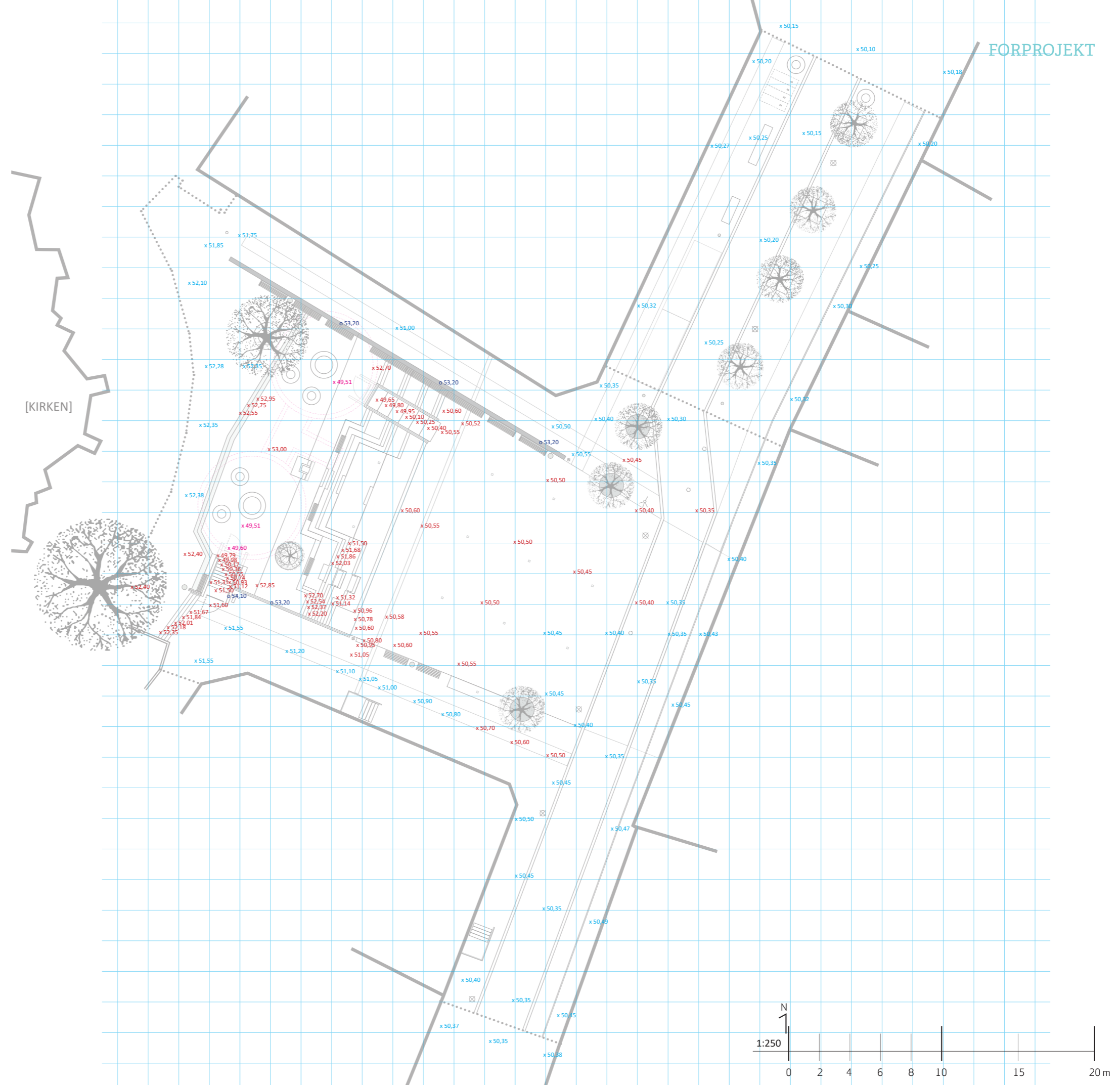
GÅGADEN

Også her ses et gadeprofil med TRANSPORTZONEN i midten. Men da gaderummet er væsentligt smallere her (ca. 8 m) end mod nord (ca. 13 m) er der kun GANGZONE mod øst, lige som FUNKTIONSZONERNE reelt udelades. Mod vest kan man reelt sige, at kantzonen er så bred, at den får karakter af at være en funktionszone også. I hvert fald er der mulighed for et mindre udeserveringsområde ud for facaden på nuværende Upper Hill. Den nuværende terrasse skal fjernes (den midlertidige tilladelse er udløbet og forlænges ikke), men der er mulighed for at etablere en ny mindre trappe. Der er ikke plads til væsentligt med gadeinventar i øvrigt - men der etableres gadelys i gaden vestlige side - i en linje, der fortsætter hen over selve torvet.

ANSLÅET KOTERING

1:250

FORPROJEKT

KOTERING

Illustrationen til højre viser en anslået koter. Den forholder sig ikke væsentligt til kloak-/afløbsforhold og er derfor kun retningsgivende. Koter markeret med blå er uforandrede eller omtrent uforandrede i forhold til i dag. Koter med rødt betyder, at der skal ske en større niveauregulering (+/- 10 cm), hvilket primært forventes for trappens vedkommende og for den vestlige del af pladsen.

BELYSNING

1:250

GADELYS

Køresporet oplyses primært af DL20-gadelamper på mast, svarende til de nuværende.

PLADSBELYSNING

Pladsen oplyses af to høje master - en mod nord og en mod syd. Masterne er i corténstål og ikke under 8 m. De har hver påmonteret et antal spots, der sikrer en spredning af lys ud over fladen.

TRAPPEN

Trappen belyses ligeledes af de førnævnte master, og der er særligt fokus på den sydlige del af trappen og området med plantekummer på trappen.

SCENEN

Der allokeres et par separate spots til at oplyse scenen. Ofte vil kunstnere selv have noget lys med, men hvis det ikke er tilfældet, skal scenen alligevel kunne oplyses. Disse spots monteres på de to master. Hvis det giver en ujævn spredning, kan den ene eventuelt monteres på toppen af støttemuren mod nord. Scenelys skal kunne tændes og slukkes separat.

RAMPEN

Rampen oplyses af en lav pullertbelysning, der lyser fladen op uden at blænde, når man kigger fremad og op imod kirken.

KIRKEN

Det skal undersøges, om kirkens facade kan oplyses. Under alle omstændigheder forventes de to eksisterende master med armaturer, der indgår i stiforløbet omkring kirken, bevaret.

BUNKEREN

Ved de to nedgange opsættes belysning med hvidt lys, der tænder når man står nede foran døren. Sensoren må ikke være så følsom, at den reagerer på folk, der bare går forbi oppe på pladsen. De har både en praktisk og en tryghedsmæssig værdi. Desuden oplyses alle synlige bunkerelementer med permanent blåt lys - dels de to døre og dels de to nye udluftningskanaler. Her er der alene tale om effektbelysning, der kan minde om, at der er noget under jorden - og som bidrager til pladsens identitet.

ANDET EFFEKTLYS

Hvis støttemuren af corténstålplader perforeres, kan det overvejes at etablere indvendig belysning (se eksempel på siden med referencer). Tilsvarende kan det overvejes at skabe noget effektlys i vandet omkring fiske-fontænen for at skabe fokus på den.

